

Kommunistisk Arbejderpartis Uddannelsessekretariat

BEKÆMP U-90 KAP

I denne pjece fremlægges Kommunistisk Arbejderpartis syn på Socialdemokratiets planer med uddannelsessystemet frem til 1990: U-90. Vi bringer samtidig en kort kritik af DKP's pjece: »Kritik af U-90« og af bogen: »Uddannelsesplanlægningens elendighed - en kritik af U-90«, skrevet af en gruppe lærere ved Roskilde og Ålborg universitetscentre.

Hvis det går som Socialdemokratiet ønsker det, vil der ikke eksistere længerevarende videregående uddannelser i nævneværdig grad efter 1990. Uddannelsessystemet skal tilpasses de krav som krisen stiller monopolkapitalen overfor, og på lidt længere sigt tjene til en videreudvikling af korporativismen: sammensmeltningen af stat, kapital og fagbevægelse. U-90 udgør her et sammenhængende hele som ideologisk bygger på en avanceret klassesamarbejds politik. U-90 udgør borgerskabets grundlag for udarbejdelse af konkrete og detaljerede planer for omlægning af uddannelsessystemet og dermed retningen for kommende angreb på arbejderklassens uddannelsesvilkår.

Debatten om U-90

Men debatten om U-90 har indtil nu været ført på socialdemokratiske præmisses via aviser, radio, fjernsyn og udgivelsen af U-90 som en såkaldt »folkebog«. Den kritik, som fra forskellig side har været rejst af U-90 har ikke været i stand til klart at gøre rede for, hvad det præcise mål med U-90 er, endgige give handlingsanvisninger for, hvordan de uddannelsessøgende skal imødegå U-90 ideologisk, og hvor planerne forsøges gennemført. Det er således karakteris-

tisk, at titlen: »Uddannelsesplanlægningens elendighed« implicit stiller socialdemokratisk uddannelsesplanlægning op som værende tabt på gulvet på forhånd. Om planlægning - tjener arbejderklassen eller kapitalens interesser gøres til et spørgsmål om gode viljer, - egentlig ville Socialdemokratiet gerne, hvis blot de kunne finde ud af det. Andre, som f.eks. DSF har kaldt U-90 for en »fritsvævende ideologi«. Det gælder også VS' uddannelsessekretariat, som i beretningen til VS' 10. kongres helt undlader at skrive et ord om U-90.

Begrænset kritik

De kritiske røster begrænser sig til at kritisere metoden i U-90, for ikke at kunne opstille holdbare prognoser, og for ikke at være udarbejdet under hensyntagen til demokratiet. Men først og fremmest begrænser de sig til at kritisere, til at tro at argumenter alene er tilstrækkeligt for at overbevise topembedsmænd og politikere, og de spreder illusioner om, at Socialdemokratiet angiveligt skulle være villigt til at bøj sig for disse argumenter for at beholde sit image som et parti, der tjener arbejderklassens interesser. Og men ikke mindst, at det derfor ikke er nødvendigt at sætte magt bag krav og

argumenter.

Tror man på dette så kan man, som DKP, indskrænke klassekampen til at være et spørgsmål om at lave bedre prognoser og skaffe sig pladser i de udvalg, som bestemmer hvilke prognoser man skal gå ud fra. »Folkelig kontrol« hedder det på DKP'sk. Eller man kan som VS undlade at tage stilling overhovedet, fordi man ikke kan blive enige om, hvad man mener om Socialdemokratiet. Unset, hvad man gør af dette, er det stensikkert at staten vil få lov til at gøre som den lyster.

Synet på Socialdemokratiet

Uden klart at udpege hovedfjenden for de uddannelsessøgende nemlig det Socialdemokrati, der har stået bag samtlige overgreb de sidste tre år og fortsat ønsker at gøre det, uden at undersøge, hvem der har objektive interesser i at stå sammen og forsvare sig mod disse overgreb, og uden et bevidst og målrettet arbejde for at de uddannelsessøgende så også rent faktisk står sammen og nødvendigvis må sætte magt og slagkraft bag kravene - uden alt dette taber vi kampen.

Bekæmp U-90

I denne pjece fremlægges KAP's principielle syn på U-90. Vi vil løbende udbygge denne vurdering. Dette arbejde må styrkes efterhånden som Socialdemokratiets charmeoffensiv via massemedier, studiekredse mv. intensiveres i den kommende tid. KAP vil løbende med, at U-90 udmøntes i konkrete overgreb, fremlægge vores bud på, hvordan vi mener, at arbejderklassen kan forsvare sig herimod.

Det er afgørende for klassekampens udvikling på hele uddannelsesområdet, at der føres diskussioner omkring disse spørgsmål rundt om på alle fag og uddannelsessteder. At der dannes grupper, som sætter sig for at undersøge, hvad U-90 vil betyde. Hvad er det, der sker med det danske uddannelsessystem? Og hvilken indflydelse får det på vore levevilkår og studief forhold?

Hertil skal denne pjece bruges.

*Kommunistisk
Arbejderpartis
Uddannelsessekretariat
Januar 1979.*

KOMMUNISTISK ARBEJDERPARTI (KAP)

Esbjerg: Postbox 293, 6700 Esbjerg - Helsingør: Postbox 71, 3000 Helsingør - Herning: Postbox 219, 7400 Herning - Hillerød: Postbox 148, 3400 Hillerød - København: Studiestræde 24, 1455 Kbh. K. - Køge: Postbox 111, 4600 Køge - Lolland/Falster: Box 85, 4800 Nykøbing F - Odense: Postbox 32, 5240 Odense NØ - Randers: Postbox 2043, 8900 Randers - Roskilde: Postbox 128, 4000 Roskilde - Silkeborg: Postbox 207, 8600 Silkeborg - Ålborg: Oktober bogbutik, Kastetvej 11, 9000 Ålborg - Århus: Guldsmedgade 36 o.g., 8000 Århus C.

U-90 —

Korporativistisk uddannelsespolitik

I denne artikel om uddannelsesplanen U-90 fremlægges det konkrete indhold af planen. Der rettes en principiel kritik af de forskellige forkerte holdninger, der er til, hvordan de uddannelsessøgende skal stille sig til U-90. Artiklen trækker op, hvem det er, som har lavet denne 15 års uddannelsesplanlægning. I forlængelse heraf slås det fast, at forståelsen af planens klassekarakter er en forudsætning for at kunne vurdere dens grundlæggende indhold. Artiklen, der tidligere har været bragt i Arbejderavisen, placerer U-90 i et historisk perspektiv med vægt lagt på uddannelsespolitikens placering fra den stærke ekspansion i 50'erne og 60'erne og frem til 70'ernes kriseramte Danmark.

«...oppositionen mod magthaverne har altid betragtet uddannelse som en løftestang til forandring af eksisterende samfund.»

Sådan hedder det i U-90, der på undervisningsminister Ritt Bjerregårds initiativ nu skal propaganderes ud til folket med fuld musik. U-90 er blevet lavet til en «folkebog», og undervisningsministeriet skal køre en omfattende propaganda gennem radio, TV, studiekredse o.l. for at «få en debat» om synspunkterne i U-90.

Hvem står bag ?

Lad os se på, hvem det er, der her har formuleret en langsigtet uddannelsespolitik frem til 90'erne, hvem det er, der bruger uddannelsesplanerne som løftestang. U-90 er skrevet af Det Centrale Uddannelsesråd (CUR), som dels består af medlemmer udepeget af undervisningsministeren, dels repræsentanter for forskellige organisationer. Ritt Bjerregård har udepeget departementschefer, professorer, dr. phil'er, direktører, forskningsledere og en tidligere undervisningsminister. Desuden har statsbureaukratiet fået formændene for de fire sektorråd med. Sektorrådene ned-

for planlægningsrådet, der bl.a. lavede H-planen. Begge er de et af mange udtryk for den enorme centralisering i styringen, planlægningen og driften af uddannelsessystemet, der har fundet sted de sidste år.

De organisationer, der har deltaget i udformningen af U-90 er: Dansk Arbejdsgiverforening, LO, Landbo- og Husmandsforeningerne, FTF, Akademikernes Centralorganisation, Amtrådsforening, Kommunernes Landsforening. Derudover har diverse departementschefer fra undervisningsministeriet og andre ministerier deltaget. Og endelig har repræsentanter for DSF (Danske Studerendes Fællesråd) og DUS (De Uddannelsessøgendes Samarbejdsudvalg) deltaget — og her er vi ved den mere problematiske side ved CUR's sammensætning.

SD's fremstød

Sagen er nemlig den, at når vi fraregner DSF og DUS, så tilhører resten af deltagerne borgerskabet, er repræsentanter for forskellige fraktioner i monopolborgerskabet. Der er tale om repræsentanter for statsbureaukratiet: formændene for sektorrådene, departementschefer fra forskellige ministerier og re-

præsentanter for lokaladministrationerne, amter og kommuner. Der er tale om repræsentanter for det faglige topbureaukrat, først og fremmest LO og FTF, der tilhører en anden fraktion af borgerskabet. Og der er tale om repræsentanter for den »private« monopolkapital, først og fremmest DA.

Således er CUR og den U-90, det nu er nedkommet med, et samarbejde mellem statsbureaukratiet, monopolkapital og faglig bureaukratkapital — de tre vigtigste lag i borgerskabet i Danmark i dag. Det er formålet fra initiativtagerens side, at det skal se ud som om, hele forestillingen er et samarbejde mellem staten, arbejdsgiverne og fagbevægelsen for at få arbejderklassen til at tro, at disse interesser også er tilgodeset og kan tilgodeses i et sådant samarbejde. Det er derfor DSF og DUS også er inviteret med, men repræsentanterne herfra tilhører ikke borgerskabet (endnu), og de bør ikke på nogen måde som repræsentanter for de studerende forsøge at finde fælles fodslag med monopolborgerskabet.

Når vi stiller spørgsmålet hvem det er, der her forsøger at bruge uddannelserne som løftestang for egne interesser, er svaret, at det er den stats- og fagbureaukratkapitalistiske fraktion i borgerskabet, som har det absolutte flertal i CUR, der med U-90 forsøger at tilvinge sig den absolutte kontrol over uddannelsessystemet. Socialdemokratiet er den samlede politiske faktor for dette fremstød.

Vi har med U-90 og CUR et eksempel på, hvordan de økonomiske og politiske kriser af borgerskabet bruges til at monopolisere og centralisere produktionen

(her produktionen af uddannet arbejdskraft) på et kvallitativt højere niveau.

Uddannelses- eksplosionen

Men for at forstå det, må vi se lidt på den historiske baggrund for U-90. Gennem 50'erne og 60'erne foretog staten enorme udvidelser af investeringerne i uddannelsessystemet. Fra at udgøre ca. 2,5% af det samlede bruttonationalprodukt i 1950, udgjorde statens uddannelsesomkostninger i 1970 ca. 7%! Det betød, at f.eks. antallet af elever i gymnasier og HF fra 1950 til 1975 er blevet 7-doblet, fra 8.000 til 58.000 elever! Der er idag ca. 275.000 unge under uddannelse ud over den lovpålagte 9-årige skolegang.

Med denne enorme stigning i antallet af uddannelsessøgende er der skabt et stort og forholdsvis homogent lag i arbejderklassen, der er under uddannelse. Det helt overvejende flertal af disse 275.000 unge kommer fra arbejderklassen og ender som lønarbejdere med løn- og arbejdsvilkår, der ikke adskiller sig grundlæggende fra arbejderklassens som helhed. Dette er et nyt fænomen i det kapitalistiske samfunds udvikling — et resultat af statsmonopolkapitalismens udvikling siden 2. verdenskrig.

Arbejdskraften skal kvalificeres

Men to problemer kendetegnede de enorme investeringer, der blev pumpet ind i uddannelsessystemet i disse år: Deres størrelse var delvis uden kontrol og planlægning, og det system, de blev pumpet ind i, modsvarer langt fra behovene hos køberne af den uddannede arbejdskraft, som det producerede.

Baggrunden for de sti-

gende investeringer i uddannelsessystemet var den enorme stigning i produktionen og især den kraftige tekniske udvikling efter 2. verdenskrig. Dermed øgedes kravene til arbejdskraftens kvalifikation. Og den eksisterende kvalifikationsstruktur i begyndelsen af 50'erne svarede langt fra til behovene på »aftagersiden«. Arbejdskraften var generelt underkvalificeret i forhold til de teknologiske landevindinger, som krigen havde accelereret kraftigt. Derfor blev første løsning, at der pumpedes penge ind i det eksisterende uddannelsessystem. Der skete en *kvantitativ* udvidelse.

Statslig styring

Men det var et forældet uddannelsessystem, som staten investerede i. Der måtte en modernisering til i overensstemmelse med produktionens (og samfundets i det hele taget) *kvalitative* udvikling. Nogle årne fra slutningen af 60'erne blev for staten derfor: *Planlægning, styring og omstrukturering*. De halvfeudale universiteter og andre videregående uddannelser med helt unacceptable omkostninger, professorvalde og eksaminer, der mere havde karakter af formelle ritualer end kontrol, måtte afskaffes til fordel for et tidssvarende strømnet system.

Det første led heri blev den nye styring af de videregående uddannelser, styrelsesloven fra 70/71, som statsmagten med Socialdemokratiet i spidsen gennemførte i alliance med de uddannelsessøgende, der kæmpede for mere indflydelse på deres undervisning og for friere studieordninger.

Offensiv

Det lykkedes faktisk de uddannelsessøgende at tilkæmpe sig temmelig frie studieordninger rundt omkring. Men alliancen faldt dog snart entydigt ud til SD-toppens fordel. For den frihed og lokale indflydelse,

de uddannelsessøgende opnåede, begyndte statsmagten straks efter styrelseslovens indførelse at udhule. Idag ligger styringen af studieforløbene og uddannelsens indhold helt i hænderne på *centrale* råd, udvalg, nævn og direktører, der er en del af det kæmpe statsapparat, og hvori Socialdemokratiet, i kraft af at det har været det dominerende regeringsparti i de sidste 50 år, har fået placeret arbejderaristokrater og statsbureaukrater, der er under dets kontrol. Med denne styring blev uddannelserne og deres indhold tilpasset det højtudviklede statsmonopol-kapitalistiske samfund.

Krisepolitik

Men nødvendigheden af denne centralisering og styring var imidlertid samtidig et af de første tegn på den dybtgående krise, samfundet var på vej ud i som følge af højkonjunktorens ukontrollerede produktionsøgning og investeringsekspllosion. Nogle duktion i almindelighed og overproduktion af langvarigt uddannede i særdeleshed. Der er her naturligvis tale om *relativ* overproduktion — arbejderklassen havde ikke fået for mange læger, lærere, biologer, psykologer, socialrådgivere osv. Der er tale om overproduktion set fra kapital-

listernes side: I forhold til omkostningerne og afsætningsmulighederne.

Derfor kom i rap efter af de første krisetegn viste sig i uddannelsessystemet. Men krisens virkelige gennemslag kom i form af *relativ overproduktion*, den grundlæggende faktor i kriserne i den kapitalistiske produktion.

For uddannelsessystemet blev der tale om overprohandan: Perspektiv Plan I (PPI), PP2 og H-planen i årene 1971-74. Med disse skulle der gøres op med 60'ernes planløse ekspansion til fordel for effektivisering og rationalisering i form af stramminger, tilpasning til de økonomiske konjunkturer gennem store besparelser, yderligere centralisering og *direkte* indholdsmæssig tilpasning til erhvervslivets og statsapparatets behov. Og der kom planlægning over foretaget!

Overgrebene sættes i system

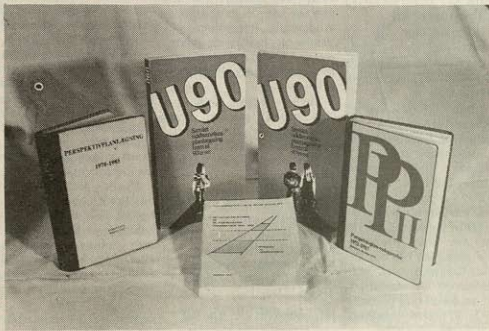
Formålet er at lave et uddannelsessystem, der løbende kan tilpasses svingende konjunkturer og dermed svingende aftagning af kvalificeret arbejdskraft, svingende offentlige investeringer og driftsudgifter og tilpasses svingende politiske konjunkturer. Borgerskabet er klar over, at den relative stabilitet i

50'erne og 60'erne ikke kommer igen, men at der tværtimod forude venter ustabilitet såvel økonomisk og politisk som ideologisk. Eet er de helt sikre på: Der kommer ikke igen et boom som midt i de glade 60'ere.

H-planen er et omfattende angrebsprogram rettet mod arbejderklassens uddannelsesforhold. Den skal sikre styring af tilgang, studieforløb og ressourcer til uddannelserne. Konsekvenserne slår i første omgang ud som forværring af de uddannelsessøgendes vilkår. Med krisens fulde gennemslag på alle samfundets områder er selv de skrappe angreb i H-planen blevet væsentligt forstærket.

Det er på denne baggrund U-90 kommer. Den er på én gang en korporativistisk ideologisk overbygning på den tidligere rent administrativt gennemførte planlægning, og et forsøg på at analysere og tage højde for de uddannelsespolitiske aspekter ved den videre samfundsudvikling frem til 90'erne.

Netop i krisetider har borgerskabet et øget behov for at fremstille samfundet som »s alle« og uden reelle modsætninger mellem de forskellige »befolkningsgrupper«. De modsætninger og konflikter, som fremover vil blive konstant forstærket gennem arbejder-

klassens modoffensiver, er borgerskabet tvunget til at imødegå — fordi borgerskabet selv er svækket af krisen. I sidste instans — og det ligger måske ikke så langt ud i fremtiden — har borgerskabet brug for en gennemført korporativistisk stat til at sikre sit herredømme. U-90 er det uddannelsespolitiske udtryk herfor.

Hvorfor CUR ?

Det er et udtryk for, hvordan borgerskabet bruger kriserne til at centralisere og monopolisere på højere niveauer, og for hvordan udviklingen for nuværende tager en mere og mere korporativistisk retning, at det er en socialdemokratisk minister, der stiller følgende opgave til en række statslige organer, arbejdsgiverrepræsentanter og repræsentanter for det faglige topbureaukrati, dvs. til CUR: *»Det, vi har brug for, er en redøgørelse for det danske samfund samlede uddannelsespolitik for de næste 15 år — en udredning af, hvad samfundet skal og kan gøre ved uddannelserne — en afvejning af mål og ressourcer, der giver os mulighed for at øjne helheden og sammenhængen i det, vi skal foretage os.«*

U-90 er CUR's svar på Ritt Bjerregårds spørgsmål.

Trepartsråd

overbygning på og et redskab for en rullende planlægning af uddannelsessystemet i et samfund på vej derhen.

Selvom CUR kun er et rådgivende organ, er det et eksempel på forløberen for den korporative stat, hvor statsmagt, fagbevægelse og arbejdsgivere smelter sammen og formulerer én fælles, modsætningsløs politik. Oprettelsen af CUR ligger på linie med de planer, som især SD har for arbejdsmarkedet med nedsettelsen af et »trepartsråd«, der skal styre produktion, lønninger og investere-

ringer. Styrkelsen af denne type trekantsplanlægning kan føre frem til fascistiske, man kender fra tilstodtse lande. U-90 er en ideologisk

Planen

Uddannelsessystemet skal ifølge U-90 og H-planen omstruktureres, så det overvejende består af mange forskellige kortvarige uddannelser med samme basis og af meget få langvarige, som så til gengæld skal have karakter af eliteuddannelser, hvortil adgangskriterierne vil blive behårde, og hvortil statsmagten nok skal vide at sikre sig politisk loyale kandidater.

Denne omstrukturering er allerede »godt« igang med Adgangsbegrænsningen, og med CUR's nye forslag til SU-reform er der taget endnu et skridt: Når uddannelsesstiden overskrides 3-4 år øges låneandelen af den samlede uddannelsesstøtte hurtigt til 100%!

Opdelingen af studieforløbet i korte moduler og løbende registrering af, om de studerende overholder de normerede studietider bliver næste skridt, hvis H-planen fortsat overholdes. Det er planen, at uddannelserne skal opdeles i 30 moduler for de 5-årige uddannelser; dvs. 3 moduler pr. semester, 12 moduler for en 1. del og 18 for en mellemfagseksamen osv. Med et sådant modulsystem kan så hver enkelt studerende kontrolleres 3 gange pr. halvår og miste retten til uddannelsesstøtte, hvis modulet ikke består til tiden.

Dette ligger klar i H-planen og vil med stor sandsynlighed blive strammet kraftigt på grund af krisens uddybning, ud fra at »værdien af de studerendes arbejdstid repræsenterer den væsentligste uddannelsesomkostning« (H-planen). Dette ses allerede af, at hvor H-planen taler om, at uddannelserne skal ned på 5 år, så hedder det 3-4 år i U-90.

Ideologien er vigtig

Men U-90 beskæftiger sig også med indholdet i studierne, og her finder vi måske dens vigtigste umiddelbart virkende konsekvens.

Hvor H-planen forholder sig tavs om konkrete retningslinier for uddannelsernes indhold, har forfatterne af U-90 fundet ben at stå på: Den ideologi, der skal fremmes i det nuværende og kommende uddannelsessystem, er en ideologi, der underbygger og styrker det klassesamarbejde og de korporativistiske tendenser, der udvikles med stærkere og stærkere kraft i disse krise-år, og som er en nødvendighed for, at borgerskabet fortsat kan holde arbejderklassens modoffensiver stangen.

Den ideologiske overbygning over kriseuddannelsespolitikken er udtrykt i parolen om »En mere lighedsorienteret uddannelsespolitik«. Dette begreb er for uddannelserne, hvad den »solidariske lønpolitik« og ØD er for arbejdsmarkedet: Et redskab til at få arbejderklassen til at affinde sig med, at den som helhed udsættes for angreb. Her ved at så splittelse mellem de dele af arbejderklassen, der har uddannelse, og de, der ikke har.

»Positiv« holdning

I indholdet i undervisningen slår den »lighedsorienterede« ideologi ud i propaganda for det klassesamarbejde »folkestyre«:

»Skolen må lægge grundlaget for, at næste generation forstår, hvordan det politiske system fungerer i nutidens Danmark...« og *»...søge at give en positiv holdning til de grundlæggende principper i vor form for folkestyre.«*

Denne »positive« indstilling konkretiserer U-90 i en række holdninger (i U-90 kaldet »kvalifikationer«), som uddannelsessystemet skal indpode. Disse skal i fremtidens uddannelser specielt koncentrerer om:

1) *»— evne til at samarbejde og til at opfatte*

arbejdsvejledninger og til at modtage og gengive besked«; det er ordentlig opførsel og effektiv funktionsdygtighed, der skal sikres her.

2) *»— bredere erfaringer med de grundlæggende arbejds- og produktionsprocesser og kendskab til gængse arbejdsredskaber og materialer og deres egenskaber osv.«*; her er det den brede, fleksible basisviden, der kan tilpasses de mange kommende ændringer og omstruktureringer i produktionen, som skal sikres.

3) *»— kendskab til arbejdsvilkår i almindelighed samt til sikkerhedsforhold, arbejdsmiljøproblemer i øvrigt og regler for lønfastsættelse, ansættelsesformer og arbejdsret«*. Især dette sidste element viser, hvad vej vinden blæser, og hvilket »folkestyre«, der skal skabes en positiv holdning til. Specielt når det sammenholdes med følgende klare udtalelse i U-90:

»Økonomisk Demokrati kan blive den vigtigste faktor for udviklingen på arbejdsmarkedet frem til 90'erne«.

Ovenstående indhold i studierne er møntet på ungdomsuddannelserne, dvs. for de 16-20 årige, som alle unge skal igennem. Det er denne grunduddannelse, U-90 ser som noget fundamentalt, og det foreslås, at der indføres 12 års skolepligt med dette indhold.

Eliteuddannelser

Hvad de videregående uddannelser angår, så er hovedtendensen i U-90 som sagt, at der kun skal være meget få langvarige studier (eliteuddannelser), mens resten af de videregående uddannelser skal kortes ned til 3-4 år, og de skal frem for alt gøres fleksible, så de konstant kan tilpasses de skiftende konjunkturer.

Indholdsmæssigt skal der på de videregående uddannelser lægges vægt på »almen erhvervskompetence« med udgangspunkt i ovenstående holdninger. Og de studerendes indflydelse på studierne skal helt fjer-

nes. Om den smule lokal indflydelse, som de studerende tilkæmpede sig efter 1968, hedder det i U-90:

»Ved denne ændring af magtbalancen er der tilført uddannelsesinstitutionerne stærke impulser til fornyelse, men også til mange konflikter». Derfor mener U-90, at »...en række spørgsmål vedrørende uddannelsesinstitutionerne må indgå i en langt bredere sammenhæng, hvor såvel aftagersynspunkter som overordnede samfundssyn må indgå med stor vægt.«

Hvad det vil sige, kan der vel ikke være nogen tvivl om!

U-90 er således, som også DSF's mindretalsudtalelse siger det, »en sammenkrivning og idyllisering af drastiske aktuelle statslige indgreb og »planer« overfor uddannelsessektoren». Men den er mere end det, og dens reformforslag er slet ikke, som DSF skriver: »...en ret fritsvævende fremtidsvision«. Tværtimod! Den er et helt konkret grundlag for uddannelsespolitikken i den klasse-samarbejdende og korporativistiske samfundsudvikling.

Den er en politisk platform for det bureaukratkapitalistiske borgerskab, der med Socialdemokratiet som politisk samlede faktor er kernen i denne udvikling, og som idag offensivt forsøger at skaffe sig såvel økonomisk som politisk og ideologisk magt gennem den øgede monopolisering og centralisering, som krisen skaber grundlag for.

Når DSF (og det VS, der lægger flertallets politiske linie i organisationen) ikke kan se dette, men tror, at det hele blot er visioner fritsvævende i luften, så skyldes det især, at de ikke har en politisk og økonomisk analyse, der kan placere Socialdemokratiet og den klasse-mæssigt i materiel forstand.

Fraktion af borgerskabet

Forstår man ikke, at reformismen har et materielt grundlag, erkender man ikke eksistensen af bureaukratborgerskabet i statsapparatet, fagbevægelsestoppet og den kooperative sektor, og at dette borgerskab har selvstændige økonomiske og politiske interesser - ja, så forstår man ikke, at der findes en offensiv fraktion indenfor monopolborgerskabet, som især gennem krisen forsøger at tilkæmpe sig kapitalmasser og politisk magt over alle det kapitalistiske samfunds sektorer i konkurrence med den »private« kapital.

Denne kamp fører Socialdemokratiet under dække af varetægelse af fælles samfundsmæssige interesser for alle »grupper«. Samtidig er netop Socialdemokratiet og dets politik det eneste, der endnu kan få arbejderklassen til at acceptere den behårede kriseoffensiv, som det samlede borgerskab fører mod dens leve- og arbejdsvilkår og demokratiske rettigheder.

Derfor er heller ikke den »private« kapital specielt interesseret i, at få SD afsat fra regeringsmagten.

VS/DSF-toppen forstår ikke dette, og er derfor ikke i stand til at udpege den fjende, vi står overfor i såvel arbejderklassens samlede kamp som i de uddannelsessøgendes kamp. Havde DSF-toppen forstået den socialdemokratiske ledelse som det mest energiske lokomotiv i en udvikling henimod korporativisme og CUR's rolle som et led heri, havde de nok tænkt sig om en ekstra gang, inden de indtog deres pladser i dette organ.

Dog skal det fremhæves, at DSF-toppen fralægger sig ansvaret for U-90 og har lavet en selvstændig mindretalsudtalelse. Der står dog i fare for at få samme funktion, som de såkaldte modstanderpartiers opstilling til EF-parlamentet: Legitimering.

U-90 er en løftestang for det bureaukratkapitalistiske lag i borgerskabet, der er på vej op. Men netop fordi

den danske venstrefløj — bortset fra KAP — aldrig har forstået dette borgerskabs eksistens og funktion, ligger der for KAP's medlemmer og sympatiserer en enorm vigtig opgave i at afsløre det virkelige klasseindhold i U-90 og i med udgangspunkt her i at gå i spidsen for at rejse de uddannelsessøgende til modoffensiver mod de økonomiske, politiske og ideologiske angreb, som U-90 er planen for.

Den grundlæggende og veludbyggede politiske forståelse af bureaukratborgerskabet og den samfundsvudvikling, det repræsenterer, som KAP står alene med, forpligter! Kampen mod U-90 på alle planer, såvel i overordnet samlet propaganda som i konkrete kampe, bliver en vigtig opgave fremover — en opgave, der samtidig vil blive et vægtigt led i fremlæggelsen af partiets samlede politik for et socialistisk Danmark — i styrkelsen af KAP's profil overfor de uddannelsessøgende landet over.

Samtidig med, at KAP lægger kræfterne i for at styrke kampen for 30.000 kr. i SU som den aktuelt vigtigste modoffensiv i uddannelseskampen idag, skal den mere overordnede politiske og ideologiske kamp fremover have langt større vægt. Kampen mod U-90 er en vigtig indfaldsvinkel til dette. Og kampene hænger uløseligt sammen: Påvisningen af U-90's placering i den samlede samfundsvudvikling skal forbindes med nødvendigheden af at gå til modoffensiv i delkampe og på enkeltspørgsmål som vejen til at bryde den kriseoffensiv, U-90 er en del af.

SU-kampen og kampen mod U-90 udgør således en helhed, der på én gang styrker *enhedskampen* blandt det store flertal af de uddannelsessøgende og klart fremlægger det *revolutionære perspektiv*, der ligger i at føre den enkelte modoffensiv til sejr.

Kommunistisk Arbejderpartis
Uddannelsessekretariat

Anmeldelse:

KRITIK AF U-90

DKP har også fabrikeret sin »kritik af U-90«. Men som det vil ses, er der klare grænser for, hvor kritisk DKP kan være, og hvad kritikken skal bruges til.

I bund og grund er dette bestemt af DKP's syn på klassekræfterne i Danmark, og den reformistiske strategi, som partiet lægger til grund for sit arbejde. At DKP har erstattet proletarietets diktatur med anti-monopolistisk demokrati og gjort samarbejdet med Socialdemokratiet til sin strategiske hovedlinje er afgørende for dets uddannelsespolitiske program.

DKP gør i pjecen meget ud af, at skubbe ansvaret for uddannelsesplanlægningen herhjemme over på EF og forskellige andre overnationale institutioner bl.a. OECD. Vi vil ikke nægte, at der foregår stadig kraftigere forsøg på at samordne uddannelserne på europæisk plan. Tværtimod. Men disse forsøg er endnu kun spæde set i forhold til den selvstændige danske uddannelsesplanlægning, som trods alle sine mangler er en af den kapitalistiske verdens mest

rationelle og fremskredne. Set fra planlæggerens synspunkt vel at mærke. Og det er præcis denne pointe, som DKP vil have os til at glemme. Ved at placere hovedansvaret for uddannelsesplanlægningen i Bruxelles kommer DKP behændigt udenom, hvem der i Danmark står i spidsen for et af kapitalismens mest fremskredne uddannelsessystemer. Hvem, der har været drivende i overhovedet at få en planlægning op på stå, som skal tjene erhvervslivets interesser, og hvem, der aktuelt er bedst egnet til at administrere dette system: Socialdemokratiet. At DKP gør EF til det store dyr i uddannelsesplanlægningen tjener til at dække over Socialdemokratiets rolle.

Vi vil her behandle de to væsentligste spørgsmål i forbindelse med U-90, nemlig spørgsmålet om hvilken rolle Socialdemokratiet spiller i planlægningen og

gennemførelsen af uddannelsesplanlægningen og, hvordan kampen mod U-90 konkret må føres.

Socialdemokratiet

Om dette hedder det i pjecen (side 41): »Ligesom begrebet »rammeøkonomi« efter krisen i 30'erne vandt indpas i Socialdemokratiets økonomiske ordforråd, indarbejdes nu begrebet pluralisme som en ideologisk ramme om det kapitalistiske »samfunds uafviselige konflikter, og dermed som alternativ til den »dogmatiske« socialisme. Som regeringsparti påtager Socialdemokratiet sig at tilrettelægge spillereglerne for det mangfoldige og brogende liv i det »pluralistiske demokrati.«

Der er efter DKP's mening tale om, at SD har »af-ideologiseret« sig selv, det har forkastet marxismen og proklameret sig som tilhønger af pluralismen. At DKP således ideologisk har bekendt endelig kuler generer dog ikke DKP's opfatelse af SD som et arbejderparti, for som Ib Nørhund siger det i pjecen: »Sagen er, at reformistisk ideologi - som al borgerlig ideologi - ikke kan være konsekvent. Den må, for at kunne virke troværdig give visse indrømmelser til det arbejdende folks protest mod forholdene og trang til kamp mod dem.« Og med pjecens egne ord, så er det: »disse generelle forhold, der er retningsgivende for den statslige uddannelsesproces' indhold og form« (side 41).

En del af borgerskabet

At SD idag står som en del af det samlede borgerskab nævnes ikke med et ord. Årsagen til, at SD er gået i spidsen med borgerskabets krisepolitik, og med uden monopolborgerskabets varetager egne materielle interesser med næb og kloer skal, i følge DKP søges i en »af-ideologisering« - ikke et ord om parti- og fagtoppens egne

materielle interesser, ikke et ord om samtlige de kriseovergreb, der er blevet til på SD's initiativ, ikke et ord om adgangsbegrænsning, forringelse af SU, indførelse af studentregistrering, af huslejestigninger og talrige andre former for overgreb på de uddannelsessøgendes leve- og studievilkår. Alle uden undtagelse for at redde kapitalen ud af krisen. KAP mener ikke, at der her er tale om »modsetningsfyldt reformistisk ideologi« som Ib Nørhund og DKP påstår. Nej, der er klart tale om konsekvent socialdemokratisk politik, der har til formål at sikre partitoppen og fagtoppens materielle interesser på bekostning af arbejderklassen.

Nu er det imidlertid ikke særlig underligt, at DKP ser bort fra de faktiske kendsgerninger og undlader at tage stilling til SD's konkrete politik. Ligesom en afsløring af SD-toppens klassetilørsforhold ville kunne kaste skellene fra mange menige socialdemokraters øjne, ligeså vil samme afsløring vise DKP's samarbejde med denne del af borgerskabet. Når dette er sket er der ikke længere nogen mulighed for DKP til at beholde sit eget ideologiske røgsør: Det antimonopolistiske demokrati, udmøntet i parolen om, at Anker skal se til venstre.

»Videnskabeliggørelse af uddannelserne«
DKP mener, at man skal gøre modstand mod U-90 på to fronter. Uddannelsessystemet må reorganiseres og demokratiseres, og selve uddannelserne videnskabeliggøres.

For at tage det sidste først, så er det komplet uklart, hvad DKP mener med »videnskabeliggørelse«. Der tales i pjecen om at gå fra »teori til praksis«, at sikre »virkelig indsigt« og mere af samme skuffe. Hvilken teori, og hvilken praksis det drejer sig om, svarer pjecen ikke på. Ligesom, hvad der skal forstås ved virkelig indsigt ikke

udbydes. Vi har derfor hentet lidt fra pjecen »Grundmateriale for kommunisterne uddannelsespolitik« fra 1975. Det siges her, at: »Sikringen af videnskabelighed fordrer, at de studerende opnår en indsigt i fagets teorier og erfaringer og at de lærer en videnskabelig arbejdsform, som i uddannelsesforløbet følges og beskrives for at sikre det faglige niveau.« (side 31)

Disse krav vil hele borgerskabet fra arbejderbevægelsens erhvervsråd til industrirådet kunne skrive under på, så længe der ikke tages stilling til, hvad videnskab er. En videnskab, der bygger på marxismen-leninismen-Mao Tse Tung - tænkningen og tjener arbejderklassens interesser vil aldrig kunne sikres på det kapitalistiske samfunds præmisser. Når man som DKP har revideret marxismen-leninismen og forkastet klassekampen til fordel for classesamarbejde og samtidig påstår, at dette er sket på et videnskabeligt grundlag, stiller tingene sig naturligvis anderledes. Klassesamarbejde på borgerskabets præmisser kan sagtens lade sig gennemføre under kapitalismen - også i »videnskaben«.

Reorganisering af uddannelses-systemet

Når talen er om reorganisering af uddannelses-systemet drejer det sig for DKP om at udnytte, hvad der kaldes »progressive elementer« i U-90. Et par eksempler herpå er: Åbenhed mellem skole og samfund, problemorienteret undervisning og tværfaglighed. Disse ting peger fremad, og må undersøges nøje, siges der i pjecen.

Igen må spørgsmålene stilles konkret: Åbenhed, problemorientering og tværfaglighed for hvem? Åbenhed mellem skole og samfund er ikke i sig selv mere revolutionært end at kræve erhvervsrelevante uddannelser. Selv nok så meget problemorienteret

tværfaglighed hjælper fedt, hvis problemerne stilles socialdemokratisk op, og tværfagligheden består i at forstå nødvendigheden af, at ØD skal dominere alle samfundssfærer. Er det nu fordi DKP ikke kan finde ud af, hvad det selv mener, at tingene ikke stilles mere præcist op?

Næppe - det hænger sammen med, at DKP's krav er skræddersyede til at kunne gå på kompromis med Socialdemokratiet. Derfor skal krav ikke præciseres på forhånd; jo mere ukonkret kravene stilles op, des vanskeligere bliver det at se, når DKP sælger ud af dem.

Demokratisering?

Endelig kommer man så i pjecen ind på, hvordan U-90 skal imødegås og hvad et alternativ er; der må en såkaldt demokratisering til. At et reelt demokrati ikke er muligt at gennemføre så længe stat-kapital og fagtop har magten i Danmark generer ikke DKP. Kernen i DKP's reformistiske strategi viser sig her ved, at de ikke ser arbejderklassens revolution mod borgerskabet som det afgørende skel mellem kapitalisme og socialisme. DKP mener, at arbejderklassen fredeligt kan vokse ind i socialismen og indenfor uddannelsesområdet viser det sig bl.a. ved at »planlægning og udbygning af hele uddannelsessystemet skal varetages af et demokratisk sammensat centralråd.« (side 21).

At »det er en elementær kendsgerning, at lighedsorienteret politik i et kapitalistisk samfund kun kan lade sig gennemføre i den udstrækning det er foreneligt med kapitalens interesser« (side 21) kan alligevel af DKP godt forenes med, at man som det nærmeste mål i modstanden mod U-90 opstiller kravet om et »demokratisk uddannelsesråd«.

Demokrati er her blevet til pluralisme, blot folkets røst kan høres i de rådgiv-

ende organer skal det nok gå. Alle erfaringer med styrelsesloven er bevist skubbet under stolen. DKP's modstand mod U-90 kan købes for et par pladser i det Centrale Uddannelsesråd.

Samarbejde eller kamp mod U-90?

I pjecen erklærer DKP på side 10, at man skal ikke er modstander af uddannelsesplanlægning. Hertil vil vi gerne tilføje: ikke engang når det sker på borgerskabets præmisser. For et par pladser i et centralt råd sælger DKP gerne sin politik - en billig pris for de uddannelsessøgendes interesser, søgendes interesser.

Ved at stille reformistiske paroler om demokratisering, medbestemmelse og lignende op, søger DKP at styrke egne positioner i borgerskabets valgte or-

ganer. DKP ønsker ikke, at den modstand mod overgrebene på de uddannelsessøgende, der findes, skal udvikle sig til slagkraftige aktioner vendt mod dem, der gennemfører dem, nemlig det samlede borgerskab med Socialdemokratiet i spidsen. DKP ønsker først og fremmest at kampviljen skal manifestere sig på valgdagen i et kryds på DKP - gerne suppleret med lidt råben og skrien udenfor folketingets vinduer. Men så heller ikke mere.

DKP ønsker ikke Socialdemokratiet afsløret - for en sådan afsløring er samtidig en afsløring af DKP selv. Derfor ønsker DKP heller ikke U-90 afsløret som god og dygtig socialdemokratisk uddannelsesplanlægning godt på vej til at blive gennemført. De ønsker blot selv at være med til at gennemføre den. Og det er hertil kritikken skal bruges.

Oktober
BOGBUTIKKERNE

- Bredt udvalg af litteratur om den danske og internationale klassekamp
- Udgivelser fra danske alternativforlag
- Progressive skanlitteratur, børnebøger, plader og plakater
- Venstreflejsorganisationernes blade og tidsskrifter

KØBENHAVN: Studiestræde 24, 1455 Kbh. K.
Tlf. (01) 12 87 97. Åbningstider: ma.-fre. 10-17.30, lø. 10-13.
ALBORG: Kastetvej 11, 9000 Ålborg. Åbningstider: ma. & to. 15-17.30, fre. 15-18, lø. 10-12.30.
ÅRHUS: Vestergade 49, 8000 Århus C. Tlf. (06) 19 84 33.
Åbningstider: ma.-fre. 15.30-17.30, lø. 10-13.

Anmeldelse:

»UDDANNELSESPLANLÆGNINGENS ELENDRIGHED«

I serien Uddannelse og Samfund fra Munksgaards forlag er der udkommet en kritik af U-90, skrevet af en række uddannelsesforskere fra RUC og AUC: »Uddannelsesplanlægningens elendighed - en kritik af U-90.«

Målet med bogen, som det formuleres i forordet er 1) at påvise at CUR's forslag ikke er planlægning 2) at påpege de centrale problemstillinger, der burde have været inddraget i en uddannelsesplanlægning.

Et gennemgående tema i hele bogen er ønsket om at formulere en uddannelsespolitik i »socialistisk perspektiv«.

Bogens forfatter påpeger meget rigtigt, at U-90 ikke er i arbejderklassens interesser, at den tværtimod bestyrker de grundlæggende forhold under kapitalismen. De anklager U-90 for, først og fremmest gennem reformer i uddannelsers indhold, at forsøge at legitimere systemet ved at foregøgle, at der kan skabes lighed uden at røkke ved de fundamentale produktionsforhold.

De anklager U-90 for at lægge op til en uddannelsespolitik der, i overensstemmelse med de herskende produktionsforhold, skal tilpasse arbejdskraften til dekvulificering, samarbejde (med kapitalen) og flexibilitet. Og de anklager U-90 for flere lignende ting, som vi ikke vil remse op her.

Socialdemokratiet

Imidlertid er et væsentligt udgangspunkt for kritikken af U-90 forfatterens illusioner om at Socialdemokratiet:

»kæmper for en demokratisering af de videregående uddannelser som en øgning af arbejderberne's andel... »SD har bevidst og ærligt ønsket at føre uddannelsespolitik til gavn for arbejderklassen...«

Bevidst planlægning eller amatørarbejde ?

Som det ses af forfatterens egen analyse er dette mildt sagt lykkedes temmelig dårligt for Socialdemokratiet. Dette mener de først og fremmest skyldes manglende videnskabelige analyser af sammenhængen mellem uddannelserne og samfundsstrukturen, hvilket iøvrigt også er deres væsentligste samlede anklage mod U-90. Planlægningen har været for amatøragtig og arbejdsgevnerne organisationer har fået lov til at have for stor indflydelse.

På den baggrund konkluderer det, at U-90 ikke er planlægning. Den rokker nemlig ikke ved det bestående, således som forfatteren mener, at det er SD's ærlige intensjon. Forfatterne til bogen er ikke i stand til at nå frem til det centrale i U-90: - at der er tale om helt bevidst planlægning i nøje overensstemmelse med de herskende produktionsforhold til bestyrkelse af det bestående, også fra de såkaldte arbejderrepræsentanters (SD-toppen og fagbureaukratiet) side. Ligesom de heller ikke ser, at U-90 er det uddannelsespolitiske udtryk for borgerskabets behov for en korporativistisk udvikling, at dette er helt i overensstemmelse med SD- og fagbureaukratiets behov og politik, samt at SD-toppen i virkeligheden er den mest energiske forkæmper for denne udvikling.

Den »radikale reformisme«

Netop fordi forfatterne

ser U-90 som elendig planlægning, der er udtryk for amatørmetoder og manglende inddragelse af uddannelsesforskere, samt for stærk indflydelse fra arbejdsgevnerorganisationer bruger de megen plads på at få opfyldt mål 2), nemlig at påpege de centrale problemstillinger, der burde have været inddraget i en uddannelsesplanlægning. På den måde søger forfatterne at råde bod på det, de ser som »arbejderrepræsentanternes« amatørmetoder.

Det påpeges ofte i bogen at en socialistisk uddannelsespolitik ikke kan laves i et kapitalistisk samfund. På den anden side mener bogens forfattere at det er muligt, gennem en radikal reformisme i modsætning til U-90's resignerede reformisme, at etablere en uddannelsespolitik der kan tjene til:

- at forhindre dekvulificeringen af arbejdskraften og nedbryde arbejdsdelingen under kapitalismen ved opnåelse af større bredde i kvalifikationerne under uddannelserne, og
- at nedbryde arbejdsgevneres ret til at lede og fordele arbejdet, gennem at give de unge bedre forudsætninger for at deltage i ledelsen af produktionen og dermed øge presset for rent faktisk at få lov til at deltage.

Uddannelses-systemets ØD

Det siges ikke direkte,

men det kan ikke undgås at vores tanker ledes hen på ØD. Denne radikalt reformistiske uddannelsesplanlægning skulle kunne sættes i værk ved, at arbejdsgevnerorganisationerne fratrages deres indflydelse, at brugergrupperne, herunder først og fremmest *fagbevægelsen*, fik den afgørende indflydelse og at man gennem brug af uddannelsesforskere kunne realisere, hvad forfatterne mener er SD's ærlige og bevidste intensjoner.

U-90 og den korporativistiske stat

Bogens forfattere erkender ikke, at U-90 er led i en korporativistisk statsudvikling og endnu mindre erkender de, at SD- og fagbevægelsestoppen er en del af borgerskabet med interesser i denne udvikling.

På trods af, at det erkendes at U-90 klart er i modstrid med arbejderklassens interesser, overses de centrale aspekter ved den helhed, som U-90 indgår i. Svarene på angrebene i U-90 bliver da også blot et mere avanceret forslag til classesamarbejde i uddannelsespolitikken, der lugter kraftigt af ØD og tillid til bureaukratborgerskabet i SD- og fagbevægelsestoppen.

Forlaget Oktober
ISBN 87 87587424

115,- kr. pr. år eller 60 kr. pr. halvår. Ring til ARBEJDERAVISENS distribution (01) 146404.

Du kan begynde med et prøveabonnement på 10 nr. Indsæt 20,- kr. på giro 6 14 08 07. Arbejderavisen, Studiestræde 24, 1455 København K.

Udkommer hver onsdag

Abonnér på ugeavisen

ARBEJDERAVISEN

SP-tryk d. januar 1979